

پازاریتسی فی ۲۶ محرم سنہ ۳۲۸ وفی ۲۵ کانون ثانی سنہ ۳۲۵

جمعیت علمیہ اسلامیہ نك ناشر افکاریدر

صاحب امتیاز :	سر محرر :	مدیر مسئول :
فاتح مجیز درسعاملرندن	فاتح مجیز درسعاملرندن	مکتب ثواب معلملرندن
استانبول مبعوثی	توقاد مبعوثی	کاپیسی منیر
مصطفی عاصم	مصطفی صبری	

مندرجات :

اهل اسلام وعلوم	مصطفی عاصم	ادبیات
تاریخ اسلام	طاہرالمولوی	ذوالی مدرسہ حکم
اخلاق سیاسی	اسعد	تفہید
عدل واحسان	حسین حازم	مصطفی صبری

نسخہ سی ۱ غروشد

آونہ اجرتی (پوستہ اجرتیہ برابر)

استانبول ولایات ایچون :	ممالک اجنبیہ ایچون :
برسنہ لك ۶۰ غروش	۱۲ ، ۶۰ فرانق
القی آیلنی ۳۰ »	۳۰ ، ۶ »

درج ایدلمیان اوراق اعاده اولتماز

قارئلر مزہ :

اکثر مقالانہ ایات کریمہ واحادیث نبویہ درج ایدلش بولندی نظر اعتبارہ آلنہرق رعایتسزلکده بولندامسی رجا اولنور

درسعات

احمد ساقی بك مطبعہ سی

نه بیلردم دها برخنی مصائب کوره جک !
 بقیه چی خاک ایله یکسان ایده جک زلزله لر
 درودیواری ده بردن اوله جق زیر و زبر
 کارک حجره نشینانه طبیی وحشت
 ایده جک هر بری برسمت بعده محرت
 سنه لر جه بو خرابیسی تمادی ایده جک
 برایی کلبه جکی واریسه الدن کیده جک
 قاله جقدر نظر دقتی جلب ایتمه رک
 کوز او کنده صاتیق عرصه کی شمعی یه دک
 اوله رق شان ایله انواع علومه مخزن
 نیجه بیلار احوالی به شرف و یرمش ایکن
 او بیوک دار حدیثک شو بو کونکی حالی
 بزه تصویر ایدیور سنئه اهالی
 نه ایچون بویه مبرات سلف محو اولسون
 نه ایچون مفسدت جهل ایله عالم طولسون
 ایده جک قهرمنی علم و هنر کن اعلا
 قاله ملک غفلته روای حالا ؟
 متحقق سه لزومی دهاسهل اولسه کرک
 یکی باقمقدن ایسه اسکین احیا ایتمک

بینه رک برقایقه غزم ایله بجر آ برلک
 قره دن اقشامده دو تمهی تصمیم ایتمک
 حضرتی اوکجه زیارت ایدره رک بی سمعه
 دونیو رکن اورادن بعداء الجمعه
 یولک اوستنده ادرنه قیوسندن ایلری
 اومزارالقه کی میت کورونن زنده لری
 او قیوب فاتحه اخلاص ایله یاد ایلر ایکن
 متأثر اوله رق صورتی رفیقم بندن
 دیدی : اسلافک اثرنی تعقیب ایتمه ک
 اونلرک آچدینی شهراد سدیله کیتمه ک
 متضررمی اولوردق اوکدیشدن عجباً ؟
 دوشونوب غایه آمالی دیدیم بن : اصلا

فاتح درس علملرندن

ع . عاطف

~~~~~

انتقادات

ردی عنی مافی القول الجید من الردی

[مابعد]

« شاعر ابن رومی ابو الحسن علی بن العباس در که
 بغدادده ایکوز بکرمی برسنه سی، جنک اوچنجی چهارشنبه
 کونی طلوع فجر دن صکره تولد ایتمش ... »
 القول الجید
 عجبا اوچنجی ساعتک قاچنجی دقیقه سنده ایدی ؟
 بونی ده اوکرسه ایدک.

۱۰۵

اولک آبائی جفئی بمنالم
 ادا جمعنا یا جری الجامع

ایکی . اوج آی قدر ولدی که برصبح صفا
 هوالر ایتمش ایدی رنگ ربیبی ایما
 چمن ، اندر چمن اولشدی زمین سرتاسر
 یوق ایدی چونکه اومه سمده شتادن ده اثر
 رفتادن بری گلش ایدی شاد و خرم
 کورییورسک دیدی برختده سراسر عالم
 کیدوب ایوبه قدر شویله تفرج ایدره ک
 اوراده جمعی جامعه قیلوبده دونه ک .
 شرف صحقی تقدیر ایله مسرور اولده
 کره رک کیتمه بی طبع آده موافق بولده

« اولئك آيات متقدمة بحسن ومفاخرى كعذران
اولان ذواته اشارتدر . »

القول الجيد

آیات متقدمه معلع قصیدہ در اعتباراً یدی بیت
اولی اوزره ذکره شایدر :

[*] منا لذي اختير لرجال سماعة

وخيرا اذا هب الرياح الزعازع

ومنا الذي قاد الجياد على اوجي

ليجران حتى صبحتها الترائع

ومنا الذي اعطى الرسول عطية

اسارى تميم والمعون دواع

ومنا الذي يعطى المؤمنين ويشترى ال -

غوالى ويعلو فضله من يدافع

ومنا خطيب لا يعاب وحامل

اغرا اذا لفت عليه الجامع

ومنا الذي احب الوئيد وغالب

وعمر ومنا حاجب والاقارع

ومنا غداه الروم فتبان غارة

[*] بوقاریده بیان ایندیگمز وجهله ایسته بوقصیده نك
مطلی ده بخرومدر .

اذا امتعت بعد الزجاج الاجامع
اولئك آيات جفني البيت

۱۰۶

ولقد امر عى اللهم يسدى

مصراع ثانى شويلا در : (فخصيت ثمت قات مايعنيتي)

القول الجيد

مصراع ثانى شويلا ده مره بدر : (فاعف ثم اقول لايعنيتي)

۱۱۵

وما غتره الشيب الا اغترارا

« مصراع مذکور بر بيتك نصف ثانى اولوب
اولى : «احل له الشيب انقاله» اولديني وبوده اعشى ميمونك

«أأزمت من آل لين ابتكارا

وشطت على ذى هوى ان تزارا

مطلعمنده اولان بر قصیده رأیسه سی ابیاتدن بواندینى
سویانامش ايسه در عبدالقادر شرح شواهد رصیده مصراع
مذکورى قصیده مذکوره ابیاتده کوره مدیکنى بیان
ایتمشدر .

القول الجيد

بزه شرح شواهد رصیده دیدیکى کبی بر سوز
کوره مدیکمزی بیان ایدرز . مؤلفك شرح شواهد رصیدن
نقلدری اودرجه غرابت سب ایدیورکه عادتا بوخصوصده
کوزلریمه اینانمعه باشلا دیغ جهته دردنچى ، بشنچى دفعه

قدر دگلسده — خبی بیوکاردر . شو قدر وارکه
شارح علامه کنندن بیوکار اولانری طایر . بزم مؤلف
طایماز . ایسته آرده کی فرق بوقطعهدهدر .

مطلوک مدت تألیفه کلنجه اولیه بر اثر قیمتمداره
قارشى صرف اولندیغی ذکر ایندیلن تقدیمه اوقات
آزدر بیه . مؤلف حولیات زهیری بیایرلر . ایساغوجی
شرحی بر کونده تألیف ایدن مولانا فاریده فصول
البدایه اوتوز سنهده وجوده کتیمشدره . قال الشاعر :

دعنی انل مالای نبال من العلی

فصعب المنی فی الصعب والسهل فی السهل

بزم مطول درجه سنده دقائق بیانیه احتوا ایدن برکتابک
آلیده برنی آتی سنهده وجوده کتیمشی ایچون مؤلفه بخته
کیریشه بیایرلر . اوت مطولی وجوده کتیمشک ایچون چوخه
زمان صرف ایدیلش لکن وجوده کلدکن صکره
بر حکمدار جهانیکرک یا تختنده کی قلعیه تعلیق اولمقی
درجه نرنده مرغوب انام اولمش والی زماننا قدر شتاسان
علما نرنده اور مرغوبیت محفوظ قالمشدر . مؤلف ایسه
اوج بالایی احترامه اعتلا ایدن ، بوازه طوغری فی رلاتدینی
انظار استحقاق ایله عادتاً ترادن ثریایه دست انداز تعرض
اولمغه حالیشیور . معلولک قیمت بر ترینی تقیصه
چالیشدینی شو نقطه نلک یانی باشنده مؤلفنک کندیشندن
صادر اولان یا کلیشاقلر [که بری بوندن اولکی فقره
انتقادی مزده بیان اولنشدی بریده بوندن صکره کی
فقره انتقادی مزده بیان ایدیه جکدر] اوت بالکیز
اویا کلاشاقلر معلولک قیمت علمیه سی حقیقهده
سوز سوبله مک صلاحیتی حائز اوله جق قدر
مأمون الشهور اولمیدیغی کوسرتمکه کایندر . فی الحقیقه
یا کلیشلق او درجه سنی بابان بر ذلتک مطلقا شارح

باقدقن صکره شرح مد کوزک صحر مطبوعیه ایکنجی
جلدینک اوتوز برنجی حقیقه سنده کی عباره سنی بیه روجه آتی
بولده : « والیت من قصیده للاعشی مبعون وقد تقدمت
ترجمته [یعنی ترجمه اعشی] فی الشاهد اثالث والعشرین
من اوائل الکتاب وهذا مطلع القصیده :

أأزمت من آل لیلی ابتکارا
وسطت علی ذی هوی ان تزارا

انتهی « فاعتبروا یا اولی ابصار .

.*

د [هامشدن] معلوم اولسون که مصنف متن تلخیصی
مؤخرأ ایضاح اسمیه باعش اولدیی متن آخرده تمامیه
شرح و ایضاح ایتشار . معلولده اولان ابیات بتون آندن
مأخوذدر . شارح مرحوم آتی و کشاف ایله رضی
مأخذ ایدینه رک والی سنه اوغرا شمرق مطولی وجوده
کتیمشدر . «
القول الجید

مؤلف بو حاشیه سینه کویا شارح علامه حقیقهده قد
حیاتده بولسور . اول معلولده بولنان ابیات بتون ایضاحدن
مأخوذ ایش . علی تقدیر صحته بوندن نه چیقار ؟ ذاتاً
مؤلفنک کندی ماللری اولمیان اولمماق لازم کلن بو
ابیات امور مأخوذدن اوله کلدشدر . ثانیاً کشاف ایله
رضی کتساینه مأخذ ایدیش . فنامی ؟ کشاف ایله
رضینک علو منزلتی بیایرلر بونی معلول ایچون تقیصه
دک شرفی عد ایدرلر . یا مؤلفنک بو کتاینهده کتافی ایله
رضیه نسبتله عادتاً ماحال (مثال) درجه سنده بولنان
کتب محاضراتدن و بالتخصیص (معاهد التخصیص فی شرح
ابیات التایخیص) دن حاضرجه ترجمه ایلدیکی معلومات
ایله تکثیر سودا ایتسنه نه دیهم ؟ علوم عربیهده
زخشری ایله رضی شارح علامه دن — مؤلفنک کوچک کی

حال بوکه عکبری یتیمده کی بالره متعلق بیان ایتمهش اولوق
سایه سنده مؤلفک استیجاب ایلدیکی مناسزلقدن
کندیسی تیرنه ایدم بایر . چونکه اوصورتدی بالری
یتک ماقبل بولان :

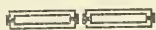
وانک رعت الدهر فینا ورینه
قان شک فلیحدث بساحته خطبا

قولنده کی (رعت) فعلنه تعلق ایتدیرمکه تصحیح معنی
مکندر . فقط مؤلفک بایدینی کی هم ضمیر لری خیل
ایله جوده کوندیرمک همده بالری یطردیه تعلق
ایتدیرمک ایشه بودنیاده اولور شیردن دکادر .

کله : عکبریدن ماعدا شراحت نسخه لریده فعل ثانی
مطلوبده اولدینی کی تاء فوقانیه ایله واقع اولمشدرکه
بوکا کوره فعل اول ایله برابر هرا یکسی ده صیغه خطاب
محمول اولهرق حرف جر لیده کندیلرینسه تعلق ایدر
وحاصل معناه هج برمناسبتسزک قالماز .

مابعدی وار

مصطفی صبری

ترانه حماسه

یا خود غزل

حق پرستم باطلی ترویج واعلا الهم

راه موجه سمند کلکی ارخا ایام

امثال دهر دن آزاد سر بر شاعر

علامتک روحانی طر فندن اوریلان بر ضربه معنویه
ایله شاشیرمش اولدیغه حکم ایدیلر . ولله در من قال

یا ناطح الجبل العالی لیکمه

اشفق علی الرأس لانشفق علی الجبل

۱۱۷

فیوما یخیل اطر دالروم عنهم

ویوما یجود یطر دالفر والجدبا

خیل ده کی بیه اطر د فعلنه متعلقدر و فعل مذکور
دفع معنانه اولان طرد دن مضارع مؤنث و یا مخاطب
یوما یجود فعل مضارع غائب اولان مؤخر یطر د فعلنه متعلقدر .
فاعلی جوده راجع ضمیردر .
القول الخید

یجود یطردیه متعلق و یطر دنک فاعلی جوده راجع
اولدینی تقدیرده جودک جود واسطه سیله دفع احتیاج
ایتمی کی کولنج بر معنی حاصل اولقله برابر بو معنایه
کوره ممدوحک آردهن غائب اولدی اقتضا ایدمکدر .
مضارع اولدمکی طرد فعلنک مضارع مؤنث اولوق
احتمالنده دخی بو حال عینله واقع اولور که بونلر نه قدر
بیوک بر مناسزاق تشکیل ایلدیکی وارسته اشباهدر .
بوصورتله ایدیان توجیه اعرابه بیان مفهوم اثناسنده
متابعت قابل اوله مامسی دخی بوزوقنک نه قدر فاحش
ونه قدر ظاهر اولدینی کوسترمک لازم کایرکن مؤلف
حالا بونک فرقیده اوله مامشدر .

مؤلفک منشأ غلطی : دیوان متنبی شارجی عکبرینک
مضارع اولدمکی فعلک ضمیرینی خیله و مضارع ثانیده کی
فعلک ضمیرینی جوده کوندیرمسی و فعل ثانی یی روایت
حفاظه استناداً بیه تختایه ایله ضبط ایتمی اولمایدیر .